

Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek

"Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék..."

(Vörösmarty Mihály)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

IV. évfolyam 35. szám

2000 január

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának tagszervezetei: a II. kerületi, VI. kerületi, IX. kerületi és XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor - hívtatán és hívtatlanul mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. 1. Emeleti zeneterembe.

Január

Könyörgés az örmény liturgiából

A keleti liturgiákat, így az örményt is jellemzik a liturgiaszerű könyörgés sorozatok, melyek a hívek elé tárják, milyen célokért is kell imádkozni. Idén minden hónapban egy-egy könyörgést idézünk fel.

"Könyörögjünk az Úrhoz az egész világ békességéért és a szent egyház fennmaradásáért! Uram, irgalmazz!"

Máskor is írtunk már békéről, mint a legfontosabb adományról, melyet fentről, Istentől remélünk. Egybevág ez az újévi jókívánságokkal is: "Békés, boldog új esztendő!" Az egyház is csak békében tudja igazán Istent dicsőíteni, az embereket megszentelni, s egyben társadalmi építőmunkáját elvégezni. Gondoljunk a könyörgésre őszinte szívvel.

Dr. Sasvári László

Újévi interjú dr. Issekutz Saroltával

Hogyan értékeli Issekutz Sarolta az elmúlt évet? Magánemberként is, de úgy is, mint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, a budapesti II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat, valamint a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása elnöke?

- Magánemberként is, választott funkciókat betöltő személyként is ugyanúgy értékelem 1999-et: rendkívül küzdelmes év volt, ugyanakkor sok eredményt hozott. Nemrég olvastam, hogy az Erdélyi Múzeum Egyesület 140 éves fennállása alatt legaktívabb életét a trianoni békediktátum után, a II. világháborúig élte, az elnyomatás időszakában. Ugyanez állapítható meg rólunk is. Mi, Magyarországon élő, erdélyi örmény gyökerű magyarok sajnos elnyomatásban élünk, keleti örmény testvéreink elnyomatásában (természetesen nem kívánunk általánosítani, az érdekeltek tudják, kikről van szó).

Ez nagyon furcsa, de igaz megállapítás. Tíz évvel a demokrácia kivívása, a megszálló csapatok kivonulása után mi, örmény gyökerű magyarok (bár számszerű többségben vagyunk) kisebbségként éljük meg az elnyomatást a néhány éve, évtizede a Szovjetunióból betelepült és az ottani politikai, erkölcsi normákat magukkal hozó néhány személyből álló csoport által. E küzdelem egyúttal bizonyítás is a számunkra. A legjobb bizonyíték, hogy egyáltalán vagyunk, többségben vagyunk, több száz éves magyarhoni kultúránkat

ápoljuk és terjesztjük. Ez az elmúlt év sikere itthon Magyarországon, és otthon Erdélyben. Munkánkat még nem fejeztük be, van még néhány meghatározó terület, ahol erőnket koncentrálnunk kell. Kialakítottuk önálló arculatunkat. Ma már egyre szélesebb körben tudják azt, hogy ebben az országban nemcsak az Avanesian Alex nevével fémjelzett csoport létezik, ha örménységről van szó. Erdélyben különösen nagyot sikerült lépünk, s ezen a téren a legnagyobb "segítséget" éppen Avanesian Alexéktől kaptuk azzal, hogy megalakították a Magyarországi Örmény Egyházat, ezzel ő szalonképtelenné tette magát, hiszen egyértelműen kinyilvánították, hogy elszakadtak a katolikus egyháztól. Erdélyben sem nézik jó szemmel a katolikus vallás elhagyását és a közeledést az ortodoxia felé.

Egy éve múlt, hogy az EÖGYKE által kritizált elektori gyűlésen, mindennemű lehetséges kompromisszum mellőzésével megalakult az Országos Örmény Önkormányzat. Hogyan látja elnök asszony az OÖÖ első évének működését?

Az OÖÖ első évének működését sehogyan sem látom. Sajnos, semmilyen információnk sincs arról, hogy egyáltalán működik-e. Szlogeneket hallunk itt-ott, amelyek nem értékelhetőek. Egyébként, minden úgy történt, ahogyan az előző időszak működéséből várhattuk. Egy zárt, kemény mag minden hatalmat magához ragadott (politikai és gazdasági), a valós tevékenységről semmit sem lehet tudni, mert az még saját köreiken belül is teljesen titkos. Azt is csak véletlenül tudtuk meg, hogy az OÖÖ Soroksári úti székhelye megszűnt. Milyen okból, miért? Mi lett a több mint 50 milliós értékű irodának, vagy ellenértékének a sorsa, nem tudjuk. Az Országos Önkormányzat vezetősége nem tartotta fontosnak, hogy minderről tájékoztassa a hazai örménységet.

Tavalyelőtt év végén és 1999 elején - különösen Avanesian Alex részéről - éles hangú nyilatkozatok láttak napvilágot, mint: aki nem tud örményül, nem örmény. A sajtónyilatkozatokban - az Ararát oldalain is - mindig gondosan egymás mellett szerepeltették Issekutz Sarolta és Roland Antoniewicz ("az örmény királ") nevét. Gondolok például a „plakátháborúra”, amikor is valaki gyalázkodó plakátokat ragasztott ki. Az Ararát néhány hónapja csupán annyit közölt, hogy a Bíróság megállapította a gyalázkodó plakátragasztásban R. Antoniewicz bűnösségét - ám egyéb hozzátenni valója nem volt. Mi történt ebben a kérdésben azóta?

- Várom, hogy történjen valami. Avanesian úr ugyanis nyilvánosan engem rágalalmazott meg a plakátok kiragasztásával, sőt, hozzá közelálló képviselőtársa is ezzel vádolt, ezért várom, hogy az Ararát hasábjain bocsánatot kérnek tőlem a rágalmazásért.

Azok, akik örmény eredetű magyarnak vallják magukat és szeretnének örmény katolikus misére járni az Orlay utcába, mit remélhetnek 2000-ben?

A római katolikus egyház örmény katolikus szertartású plébániáját az Orlay utcában a Magyarországi Örmény Egyház nevű, a katolikus egyháztól elkülönülő tömörülés foglalta el (megtévesztésképpen ugyanazok a személyek alapították, akik korábban katolikusnak vallották magukat). Mit remélhetnek örménykatolikus magyar testvéreink 2000-ben? Harcunkat nem adjuk fel. Eddig nem sikerült rendezni templomunk, múzeumunk, könyvtárunk és levéltárunk sorsát, de 2000-ben folytatjuk a harcot. Megengedhetetlen, hogy tárgyi emlékeinket elorozni akarják és megakadályoznak bennünket, hogy templomunkban saját szertartású misén vehessünk részt.

A Katolikus Egyház remélhetőleg hathatósan közbelép az ügyben, ha pedig nem sikerülne itthon és Bécsben, a Mechitarista Rendnél megnyugtató döntést elérnünk, úgy akár a pápáig is el fogunk menni. Jó lenne, ha a Magyarországi Örmény Egyház alapítói belátnák, hogy nem a más vagyona terhére kell megoldaniuk, hanem saját maguknak kell létrehozniuk imaházukat, templomukat, saját anyagi hozzájárulásokból, bárhol Magyarországon és ott élhetik saját hitéletüket. Ehhez mindenkinek joga van, de arra nincs, hogy más hitélete és vagyona rovására teremtsen magának "hit-élet-teret".

Hogyan, milyen programokkal készül az új esztendőre a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása, a BÖKÖT?

Nem szabad elválasztani egymástól a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, és a BÖKÖT-ben részt vevő önkormányzatok, a II, VI, IX. és XI. kerületi önkormányzat programjait. A Társulás célja éppen az, hogy azonos célokért, koncentráltan, jobb minőségben tudjuk közösen előállítani programjainkat. Valamennyinek az a célja, hogy a civil szerveződést erősítse, hogy országos méretűvé tegyük céljaink megvalósulását és mindenki, akiben örmény vér folyik, felébred az igényt, hogy kutassa múltját, legyen büszke gyökereire és akár családi hagyományain át mentse meg őket, erősítse a továbbélést, segítse a kultúránk terjedését.

Folytatjuk itthon és Erdélyben is az önszerveződő, civil szervezetek létrejöttének ösztönzését. Ezek szövetségbe tömörülnek és koncentráltan tudják megvalósítani ugyanazt a célt.

Így 2000-ben is - az 1999-es évhez hasonlóan - rendkívül fontosnak tartjuk a rendszeres, havi klubdelutánok szervezését, az erről szóló híradásokat, az ott elhangzó tanulmányok, aktuális híradások hazai és külföldi, különösen erdélyi, megjelentetését az EÖGY-füzetekben, valamint a kutatások, konferenciák anyagának kötetben való megjelentetését. Ahogyan tavaly az 1997-es konferencia anyagát jelentettük meg, idén tavasszal az 1999-es szamosújvári konferencia anyaga fog megjelenni az Erdélyi Örmény Múzeum sorozat keretében.

Ugyancsak fontos a rendszeres találkozók szervezése. Idén is részt veszünk "barangoláson őseink földjén", amelynek során - 4 éve már - különböző régiókat látogatunk meg és találkozunk az örmény származásúakkal. Folytatjuk évek óta tartó akciónkat, az erdélyi templomaink restaurálására adományok gyűjtését. Ilyenek például az erzsébetvárosi, valamint a szamosújvári templom számára gyűjtött adományok, de Gyergyó és Csíkszépvíz is számíthat ránk. A szamosújvári templom nemrég visszakarta megőrzésre híres képét, amelyet Rubens (vagy a Rubens iskola) festett, ennek feltétele volt azonban, hogy a templom megfelelő biztonsági berendezéssel legyen ellátva. Újra szól a nagytemplom orgonája is. Reméljük, hogy az alvó örmény város, Szamosújvár ismét a turizmus előterébe kerülhet, mint volt a régmúlt időkben, hiszen csodás emlékei vannak, és nemcsak annak érdemes odalátogatnia, aki örmény származású.

2000-ben ismét több pályázatot irunk ki, hogy minél többeket készítsünk arra, foglalkozzanak a múlt eredményeivel, tegyék közkinccsé kutatásaik eredményét. Így például folytatjuk az 1848-1849-es örmény emlékhelyek című pályázatunkat, szeretnénk, ha többen foglalkoznának helytörténeti kutatással, épített, kulturális örökségünk feltárással. Föltétlenül folytatjuk a "Szemelvények az erdélyi magyarörmény múltból családi archívumok alapján" című kiállítás-sorozatunkat. Ezeket a kiállításokat minél több helyen szeretnénk megrendezni itthon és Erdélyben is, egyre több család, település, régió bemutatásával.

Nagyon fontos, hogy kiadványainkat, reprintjeinket eljuttassuk hazai és erdélyi közgyűjteményekbe, hogy használhassák a kutatók és érdeklődők. Igen fontos folytatnunk nevezetes magyarországi személyiségek bemutatását. A múlt század elejétől kezdve számos olyan, örmény származású személyiségről van szó, akiknek társadalmi-politikai-tudományos-művészeti tevékenységére büszkék lehetünk s, ezért kötelességünk őket szűkebb és tágabb közösségünk számára bemutatnunk.

Mennyire elégedett elnök asszony az EÖGYKE 1999-es munkájával, eredményeivel, a tagok részvételével?

Az EÖGYKE 1999-es munkájával elégedett vagyok, bár Egyesületünk nagyon szerény támogatást kapott a Parlament kisebbségi-kulturális rovatából, s ugyancsak nagyon kevés támogatásban részesült a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázatából is, terveinket mégis megvalósítottuk. Jelentős adományokat gyűjtöttünk az erdélyi templomaink számára, ezeket célba is juttattuk, a restaurálás megindult. Az EÖGYKE és a BÖKÖT jelentős hozzájárulásával valósulhatott meg november 20-21-én a szamosújvári egyházi konferencia, amelynek másik, fontos témája az identitás kérdése volt, s amelyre sikerült megjelentetnünk az 1997-es konferencia anyagát tartalmazó kiadványunkat.

Minden évben különösen nagy visszhangot vált ki a már említett "barangolás", hiszen lélekben megújulva térünk vissza Erdélyből, őseink földjéről, a magyarörménység bölcsőjéből. Ezek az utak fontosak a közös múlt feltárássában.

Vállaltuk és bonyolítjuk a Fővárosi Örmény Klub estjeinek szervezését, itt az anyagiakat (terembér, büfé, időnként a közreműködők díja) a BÖKÖT vállalta magára, de a programok összeállítása, a szervezés az EÖGYKE feladata és ezt évek óta szívesen tesszük. Ugyanígy az egyesület feladata a Füzetek készítése,

az anyagyűjtés, a tanulmányok, írások beszerzése.

Mindezt a munkát anyagi ellenszolgáltatás nélkül vállaltuk és vállaljuk a jövőben is, ahogyan a 98-as választások előtt hangsúlyoztuk: mi nem pénzért tesszük ezt, hanem az ügy érdekében. Ezért vannak eredményeink.

Hogyan alakulhatnak 2000-ben erdélyi kapcsolataink? Milyen szerepük lehet a magyarországi örmény magyaroknak az erdélyi települések, a kulturális és vallási élet alakulásában?

Igen jól alakulnak ezek a kapcsolatok, s ennek fontos állomása volt a novemberi szamosújvári konferencia, amelyen a résztvevő erdélyi magyarörmény és "csak" magyar szervezetek olyan nyilatkozatot tettek, hogy szövetséget hoznak létre, amely alkalmas érdekeik koncentrált képviselésére, eredményeik közös felmutatására. Ennek létrehozásában jelentős a szerepünk. Hitelesebben fogadnak el bennünket, mint gondoltuk volna, aminek a magyarázata talán az, hogy ha Erdélyből elszármazott örmények évtizedek múltán is visszatérnek szülőföldjükre, őshazájukba és fontos számukra, hogy az otthon maradtakkal kapcsolatot tartsanak, fontos számukra a szellemi értékek, az épített emlékek, a templomok, a temetők gondozása, a közös katolikus vallás, akkor ezek az emberek alkalmasak arra, hogy velük szövetkezve folytassuk a közös utat.

Mi a véleménye a mai, magyarországi, nemzetiségi önkormányzatok létéről, működéséről? Mi a véleménye arról, hogy a nemzetiségi és etnikai kisebbségi törvény következtében egyre-másra a nemzeti kisebbségek parlamenti képviseléséről esik szó?

Sajnos, elég rossz a véleményem a kisebbségi önkormányzatok működéséről. Jelenleg annyi a joghézag és annyira hiányos a kisebbségi törvény, valamint a kiegészítő jogszabályok, hogy az országos kisebbségi önkormányzatok törvényességi felügyelet nélkül, mint állam az államban működhetnek s gyakorlatilag azt tesznek, amit akarnak. Mivel nem vonatkozik rájuk semmilyen érdemleges ellenőrzésre kötelező jogszabály, így nincs mód arra, hogy akár kirívó esetekben valamely szerv, ügyészség, bíróság, vagy az Állami Számvevőszék vizsgálódjék, vagy megállapításokat tegyen. Ha ilyet mégis tesz, akkor annak végrehajtása nem biztosított. Éppen ezért, amíg meg nem oldódik az országos kisebbségi önkormányzatok illetén törvényességi felügyelete, teljesen irreális a kisebbségeknek az az óhaja, hogy parlamenti képvisellel rendelkezzenek.

Először a kisebbségeknek kell működésükön belül kötelezően és kikényszeríthető módon a demokráciát biztosítaniuk és csak azután követelhetik a parlamenti demokráciában való részvételüket. Belső szabályozottság nélkül ugyanis csak anarchia várható, ami például az örményeknél megállapítható. Sajnos az a tapasztalatom, hogy a kisebbségi önkormányzatiság révén gyakran olyan emberek kerültek felszínre, akik alkalmatlanok közösségi érdekképviselőre. Részben azért, mert még saját érdekképviselőjük vonatkozásában is segítségre szorulnak, részben pedig felkészületlenség, morális hiányosságok miatt. Ezért van az, hogy sokan pénzszerzésre használják fel a lehetőséget. Ezért ennek az új intézményrendszernek ilyen formában nem sok jövőt jósolok.

Sajnálatos, hogy a hazai, nemzetiségi kisebbségeket és a cigány etnikumot egy kalap alá vonták és ugyanazokkal a jogszabályokkal próbálták meg szabályozás alá vonni. Jogszabályi értelemben is külön kell választani a szociális problémákkal küszködő cigányságot és a nemzeti kisebbségeket. A valódi nemzeti kisebbségek számára külön, valóban csak kulturális autonómiát segítő szabályozási és támogatási rendszert kell megtervezni, de a pozitív diszkrimináció alkalmazásával igen is joga van az államnak a költségvetési juttatást ellenőrizni.

Hogyan tudná (szeretné) elképzelni a magyarországi örmény származásúak és nemzetiségűek (magyar és örmény anyanyelvűek együttélését a továbbiakban? Lehet-e, kell-e külön beszélni önkormányzati, társadalmi, vallási, politikai együttműködésről?

1996 tavaszán javaslatot terjesztettem az Országos Önkormányzat közgyűlése elé arról, hogy a hazai örménység - hasonlóan más kisebbségekhez - többszínű és legalább két csoportra bontandó. Az erdélyi magyarörménység más érdeklődési körű, mint az utóbbi években, esetleg évtizedekben betelepült,

úgynevezett keleti örmények, akiknek elsősorban beilleszkedési problémáik vannak és egészen más az érdeklődési körük. Éppen ezért javasoltam, hogy az OÖÖ elnöke alá válasszunk két elnökhelyettest, akik a két csoportosulás érdekképviselőit, illetve irányítását elvállalnák, miközben mindkét csoportosulás tagjai valamennyi rendezvényen korlátlanul részt vehetnek. Nem elválasztjuk őket, hanem lehetőséget biztosítunk, hogy a saját igényeik és hagyományaik szerint terjesszék saját kultúrájukat a másik csoport tagjai, illetve a más nemzetiségűiek, a haza más polgárai irányába is.

Az 1998 évi kisebbségi választásoknál, amikor szintén olyan javaslatokkal álltam elő, hogy az országos önkormányzat összetétele feleljen meg a kisebbség tényleges összetételének, ajánlatomat szintén nem fogadták el. Szerintük mi nem vagyunk örmények, kizártak bennünket.

Kár az együttműködésről beszélni ilyen személyi feltételek mellett. Szerencsére az önkormányzati törvény önállóságot biztosít minden önkormányzatnak, illetve azok társulásának. Az országos önkormányzati cím semminemű fölérendeltséget nem jelent egyetlen önkormányzatnak sem. Ilyen feltételek mellett választottuk azt az utat, hogy önálló arculattal megjelenve, az országos önkormányzat mellett, minden szinten, idehaza és külföldön közvetlenül képviseljük magunkat, gyakran az országos önkormányzat mellett.

Minden szinten kinyilvánítjuk, hogy a jelenlegi országos önkormányzat nem képviseli a mi közösségünket, bár a demokrácia formális szabályai szerint (választás során megszerzett státusz) ezt kellene tennie. Szeretném aláhúzni, nem mi szakadtunk ki, hanem kitesztették bennünket.

Felmerül az a kérdés, hogy mi van azokkal az önkormányzatokkal, amelyek azt vallják magukról, hogy függetlenek. Valójában az erővonalak az elmúlt időben annyira rendeződtek, hogy túl a formális megnyilatkozásokon, közvetett módon a "függetlenek" majdnem mindegyike valahova húz és így valamelyik szekértáborral tud együttműködni.

Milyen jelentőséget tulajdonít annak, hogy az örmény kisebbség köreiből terjesztett vélekedés szerint alapvetően elnök asszony és Avanesian Alex közötti, személyes konfliktusokról van szó? Egyáltalán, mennyiben igaz ez a feltételezés?

Túl egyszerű volna a köztem és Avanesian Alex közötti nézeteltérést személyes konfliktussá degradálni. Szemléletbeli különbségről van szó. Az én nézetem szerint a hazai örménység többretegű, többféle kultúrájú és mindenkinek biztosítani kell azt a jogát, hogy saját igénye, saját kultúrája szerint élhesse a jelenét. Avanesian Alex úr szerint csak örmény létezik, akinek kötelessége örményül beszélni. Ő a keleti irányt képviseli, én pedig azt mondom, hogy a magyarörmények természetes őshazája Erdély, ahonnan származnak, érdeklődésük és kapcsolatteremtő igyekezetük is ebben az irányban mutatkozik meg.

Különbség van közöttünk egyébként a közpénzek felhasználását illetően is. Véleményem szerint az adófizető polgárok pénzéből a kisebbségnek juttatott pénzt vissza kell forgatni a kisebbség és az egész társadalom kultúrája számára. Nincs "pardon", közpénzből nem lehet magánakciókat folytatni. Ez ellen léptem fel 1995-ben is és azóta is, folyamatosan.

További ellentét, hogy úgy a betelepülésük időpontjában és kultúrájukban, mint vallási téren is eltérőek a hazai örmények. Míg a magyarországi összörménység mintegy 98 százalékát kitevő magyarörmények ma örmény katolikusok, vagy római katolikusok, illetve már elkereszteltek, például reformátusok, addig a két százalékot kitevő keleti örmények egy része ateista, illetve az elmúlt évtizedekben a Szovjetunióból települtek be és ott nem lettek megkeresztelve. Más részük, akiket megkereszteltek, az apostoli egyház hívei. Ezen különbség csak azért került reflektorfénybe, mert az újonnan érkezettek úgy vélték, az a járható út, hogy elvegyék a másik templomát.

Különbség közöttünk az is, hogy én fontosabbnak tartom a magyar-örmény magyar közösségen belüli, közösségi életet, az emberekkel való személyes foglalkozást, mint a kifelé irányuló, látszatprogramokban megnyilvánuló politika folytatását, amely mögött nincs társadalmi bázis.

Meg kell jegyezni, annyi alapja van a köztem és Avanesian Alex közötti személyes ellentétéről szóló híreknek, hogy az 1998 májusában OÖÖ Hírlevélben ellenem megjelentetett valótlan állítások miatt jó hírnév sérelme címén pert indítottam az Országos Örmény Önkormányzat ellen. A per több mint egy éve folyik, de itt sem én és Avanesian elnök úr áll szemben, hanem tanuk seregét vonultatja fel, megpróbálva valótlan állításait bizonyítani, s ezzel szerencsétlen tanukat, képviselőtársaimat teszi ki - függetlenül attól, hogy vétettek-e ellenem, vagy sem - esetlegesen újabb, rágalmozás, stb. miatti jogvédelmem iránti

eljárásnak.

Hogy az ellentét mennyire nem privát, személyes jellegű, arra jellemző, hogy amikor a 23 tagú OÖÖ három képviselője lemondott, a választási listán következő személyek országos képviselővé való kinevezését Avanesian elnök megakadályozta (nem személyemet érintette). Ez nem személyes nézetkülönbség, hanem félelem a más nézetektől.

Elképzelhetőnek tartja-e az OÖÖ elnökének, esetleg az egész testületnek a leváltását, vagy visszahívását? Egyáltalán, felmerülhet-e ilyen gondolat? (A közelmúltban egy másik nemzetiség országos önkormányzatának elnökét és vezetőségét visszahívták, testületük most új elnökválasztásra készül.)

Miután az országos kisebbségi önkormányzatok törvényességi felügyelete megoldatlan, az elmúlt öt év alatt az OÖÖ bármit megtehetett és ebbe senkinek beleszólási joga nem volt, ugyanígy az is lehetséges, hogy az Országos Önkormányzat leváltja elnökét. Elképzelhető az is, hogy az elektori gyűlés, amely az 1999 január 3-i állapot szerint 125 képviselőt jelent, 51 százalékos szavazattal visszahívja az Országos Önkormányzatot és új közgyűlést állít fel. Ilyen elvi lehetőségek vannak.

Mi (az EÖGYKE és a hozzá hasonló elveket valló civil szervezetek) rájöttünk, hogy az önálló arculat megteremtése sokkal egyszerűbb és tartósabb megoldásnak ígérkezik, mint a mindenkorai választásoktól függő megoldás. Ha változás lehet az Országos Örmény Önkormányzatban, az csak belső erózió révén történhet, egyesek megelégedik a diktatúrát és kezdeményezik a változást. Gondolom, nem meglepő, hogy ilyen törekvések megjelenésekor partnerek leszünk. De megszerzett pozíciókat és elveinket nem adjuk fel az újráválasztások esetében sem.

Összefoglalva az elmúlt időszakot, kijelenthetem, hogy göröngyös, de sikeres évet zártunk. 2000-ben folytatjuk munkánkat, sőt még érdekesebb és fontosabb projekteket indítunk, így reménytelen jövő elé nézünk. A közösség részéről kellő személyi bázist, háttértámogatást kapok, igénylik tevékenységünket és ameddig ezt az erőt érezzük, addig nem lesz probléma. A többit pedig bízunk a Jóistenre.

Alapelvem: HINNI, AKARNI, TENNI! És ettől nem tágítok, ezért is volt nagy élmény számomra, hogy a Szent Koronával és a millenniumi ünnepek megnyitásával kezdődött Magyarországon a kétezredik év. Nagyon sok feladatunk van, hogy mindezek szellemében tevékenykedjünk itthon Magyarországon és otthon, Erdélyben.

Köszönöm a beszélgetést.

Dávid Csaba

A gyergyószentmiklósi örmény templom karácsonyi ünnepélye

Elrepült egy esztendő és vele egy évszázad, mely alkalmat adott arra, hogy gyermekeink számára, akik még nem töltötték be 14. életévüket és valamilyen formában kötődnek ősi örmény templomukhoz, megrendezhettük december 28-án délután 4 órakor a hagyományossá vált "angyaljövetele" ünnepséget.

Az idei ünnepség felejthetetlen volt. Nagyobb pompával és sokkal tartalmasabb ajándécsomaggal szállt alá a kis Jézus által küldött csodaszép angyalka. Templomunk teljes díszben, gyönyörű fenyőkkel díszítve várta az érkezés pillanatát a négy elsőáldozó gyermek kíséretében. A 4 gyermek örömtől sugárzó arccal énekelte a "Mennyből az angyal"-t, aki a fényszórók csillogó szikrái között lépett a főoltár elé, mondván:

Szőnek az angyalok hópihe karácsonyt

Csorgó holdfény-léptű, bársonypuha álmat

Fenn a jeges égen, decemberi éjjel

Ezer csillag fénye ragyog szanaszéjjel.

Megérkeztem Tél országból. Kis gyermekek: Jó napot!

Páll Sándor főtisztelendő úr méltatta az ünnep jelentőségét, gyermekeink megígérték, hogy a kis Jézus kérésének eleget tesznek és nem hagyják el, hívek maradnak egyházukhoz.

Fejér Ilona hitoktató és Fazakas Edit tanítónő műsorral tette felejthetlenné az ünnepet. 12 gyermek szavalattal, énekszóval, valamint furulyán előadott dalokkal kedveskedett. Az oltáregylet nevében dr. Simon Istvánné Lázár Piroska köszönte a jó Istennek, hogy szülők, hívek, valamint vállalatok és nem utolsósorban az Erdélyi Örmény Gyökerek - dr. Issekutz Sarolta - elnöknője jóvoltából sikerült megrendezni a XX. század utolsó angyaljárását.

Örömmel és ragyogó szemekkel vették át gyermekeink az angyal-hozta csomagot, és hangos köszönettel viszonzták.

Kérjük a jó Istent, hogy a harmadik évezredben adja meg nekünk, hogy e gyermeknemzedék világító fáklyája legyen magyar nemzetünknek.

Gyergyószentmiklós 2000. január 3.

Dr. Simon Istvánné
az Oltáregylet elnöknője

„Légy üdvözölve, szent karácsony!”

A találkozó végülis hagyományosan kedves, meleg, emberi hangulatú volt, bár meglepő személyek meglepő megjelenésével kezdődött. Ennek következtében annyiban a hagyományoktól eltérően nyitotta meg Issekutz Sarolta a Fővárosi Örmény Klub karácsonyi, ünnepi estjét december 16-án, hogy köszöntő szavaiba kényszerült beleszőni a következő mondatot is: "Szeretettel köszöntök mindenkit, bár van közöttünk olyan is, akit nem hívtunk, mégis 'megtisztelt' jelenlétével, pedig a legtöbbet ő tette azért, hogy ez a klub ne működhessen, hogy az EÖGYKE megszűnjön, hogy ne valósulhasson meg az, hogy a Magyarországon mintegy 15 ezer főt számláló magyarörménység, mi, ti valamennyien végre méltó keretet tudjunk találni magunknak, együtt tudjunk lenni, a kultúránkat, az Erdélyből származó magyarörménység kultúráját tudjuk ápolni, hagyományait őrizni és átadni utódainknak."

Végül azonban "magunk" maradtunk.

Az esten jelen volt Gyergyószentmiklós város négytagú küldöttsége (Málnási Csaba, Zakariás László és Buslig Gyula, a polgármester, Pál Árpád vezetésével), a budapesti V. kerület alpolgármestere, dr. Bartal Sándor úr, valamint a kolozsvári Armenia Örmény-Magyar Baráti Társaság (az EÖGYKE társzervezete) elnöknője, B. Kovács Júlia. Miután Issekutz Sarolta elnökasszony üdvözölte őket, megnyitójához hozzátette: "Szeretettel köszöntök mindenkit, aki békével, szeretettel, egymás iránti tisztelettel kíván élni, betartva keresztény erkölcsi normáinkat, és ezt nemcsak mondja, hanem teszi is."

Először a Nemes furulya-kvartett zenéjében gyönyörködhettük, majd következett az est talán legfontosabb része.

Szongoth Gábor beszélt a "Szongott Kristóf-díj" alapításáról (a díjról lásd 1999 decemberi számunkat), néhány szót szólt Szongott Kristófról, aki nagyos sokat tett az erdélyi örmény tudat és kultúra megőrzéséért, anélkül, hogy anyagi-pénzügyi erő lett volna mögötte. Mint Szongoth Gábor hangsúlyozta: "csak nagyon sok tudás és szorgalom".

Ezután elmondta, hogy a Szongott Kristóf díj egy 13 centiméteres bronzplakett, Törös Gábor tordai származású, nagybányai szobrászművész alkotása. Az alapítók döntése szerint minden évben csak két díjat adnak át, mert nem a nagy szám a fontos, a díjazottak élők és elhunytak lehetnek.

Az első díjat - poszthumusz - P. Fogolyán Miklós Lukács kapta. Laudálását Issekutz Saroltától hallhattuk: 1927-ben, Budapesten született, 1999. április 7-én, Olaszországban halt meg. Mechitarista szerzetes volt, Gyergyószentmiklós örmény-katolikus plébánosa. Büszkén mondhatjuk, hogy az Erdélyi Örmény Gyökerek alapító tagja. Majdnem ötven évet töltött Szent Lázár szigetén a mechitarista kolostorban. Két alkalommal szakította meg az ottartózkodását: két évet Konstantinápolyban töltött, egy évet Beirutban, kiküldetésben. Tulajdonképpen 1939-ben ösztöndíjat nyert a velencei örmény római katolikus szerzetesrendbe és így maradt ott, szerzetesként. Már 74-ben, amikor Gyergyószentmiklóson megüresedett az örmény katolikus plébánosi státusz, kérvényezte, hogy odakerülhessen. Ez a terve csak 1991-ben sikerült, attól kezdve azonban nagy lendülettel látott hozzá Gyergyószentmiklós örmény katolikus közösségének felrészéhez.

A díjat (a plakettet és oklevelet) az elhunyt testvére, Fogolyán Rózsa vette át Szongoth Margit (mint a

Szongoth-család képviselője), *Szongoth Gábor* (mint a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása elnökhelyettese) és *dr. Issekutz Sarolta* (mint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke) kezéből.

Következett az élőnek odaítélt díj átadása, a laudálást ezúttal *Várady Mária* színművésznő végezte, *Vákár Tibor*ról szóló szavaival:

"Én 1908-ban születtem, édesapám, mikor megszülettem május 14-én, pólyával együtt a feje tetejére tett, hogy: fiam van!" És minden itt dőlt el, hogy megszületett, hogy Gyergyószentmiklós tiszta levegőjét szívta akkor, amikor Vákár Tibor nyolc éves koráig egyénisége kialakult. Az 1918-as menekülés, később a kiutasítás a kamasszá serdült fiút úgy megsebezte, hogy életének minden percében bizonyítani akart. Ugyanis, mikor a budapesti reáltanoda hetedik osztályába beiratkozott, leendő osztályfőnöke így fogadta: Mi az, te jöttment?

Alig másfél év múlva országos rajzverseny díjazottja lett.

A laudálásban elhangzott, hogy Vákár Tibor a Műegyetem építész-kara mellett a Képzőművészeti Főiskola festő-szakát is elvégezte. Örmény származása és magyar kulturális identitása - ez a kettős lelki kötődés - határozta meg termékeny életét. Vákár Tibor tizenegyszer vált állástalanná az elmúlt rendszerben, hiszen mindig ki merte mondani az igazságot. Azt, hogy a II. világháború után újjáépített Lánchídon láthattuk a diktatúra éveiben is az (igazi) magyar címet, Vákár Tibor bátor kiállásának és örmény fufangjának köszönhető. Várady művésznő beszélt a grafikus-festőművész Vákár Tiborról is, aki brassói havasokról készült képeivel Párizsban nemzetközi elismerést aratott és akadémiai tagságot nyert.

Olyan felelősséggel éli életét, mintha Isten előtt mindenről neki kellene majd számot adnia - mondotta a laudáló előadó és főlemlítette, hogy Vákár Tibor az új, magyar köztársaság Házelnökéhez, Szabad Györgyöz írott - levelében nemcsak a parlamentben kötelező viselkedés és öltözködés kérdéseiről írt, de levelét így fejezte be: "A keresztény Magyarország esküje azzal a súlyos mondattal végeztessék be: Isten engem úgy segéljen!"

A díjat ezúttal is Szongoth Margit, Szongoth Gábor és dr. Issekutz Sarolta adta át - hozzá kell tennünk (ezt Issekutz Sarolta meg is tette), hogy az oklevélen szereplő díszpecsét, az EÖGYKE emblémája, mely lapunk emblémája is, azaz a gyergyószentmiklósi örmény katolikus templom rajza - a díjazott Vákár Tibor műve.

A következő esemény a gyergyószentmiklósi polgármester, *Pál Árpád* felszólalása volt, amely csodálatos "rendhagyással" kezdődött. Az erdélyi város közjogi méltósága felszólalását azzal kezdte, hogy... énekelt. „Elindultam szép hazámból, híres, szép Erdélyországból! Visszanéztem fél utamból, szememből a könny kicsordult...”

A polgármester úr egyebek között a következőket mondta:

- Számomra fontos, és ezért is kezdtem énekkel a felszólalásomat: számomra annyira megható, hogy két kisebbség, többségi anyaországban található. Ezt valahogy olyan nehéz... ha úgy tetszik, "megemészteni"... engedjék meg, hogy így fogalmazzak, de Vákár Tibi bácsi családja, és a nagyon sok örmény, aki Gyergyószentmiklóson él, hozzájárult ahhoz, hogy városunk ismertté váljon, nevét öregbítették, ezért a hivatal, a testület, a város és a magam nevében hálámat tudom itt kifejezni. És kívánom a Jóistentől, hogy adjon Tibi bácsinak egészséget, és hogy még eljöhessen Gyergyószentmiklóstra.

A polgármester főlemlítette, hogy városa fejlődésére rányomta bélyegét az örmény közösség munkássága. Igazi örökség, hagyomány és hagyaték Gyergyószentmiklós számára a Vákárok, Zárugok, Lázárok, Miklósiak tevékenysége. Két közösséget - mondotta Pál Árpád - a gyergyói római katolikus magyarokat és örménykatolikusokat egyé kovácsolt a kisebbségi sors, a csata, amelyet a két közösségnek közösen kellett megvívnia.

- Tibi bácsi és korosztálya, akiket gyerekkorukban nem tudott megfertőzni a szocializmus, ők hagyták ránk az igazi közösséget. Engedje meg, hogy a Gyergyószentmiklós önkormányzata által adományozott díszpolgári címről szóló oklevelet átadjam, a velejáró 4 millió lej honoráriummal.

Az ünnepelt versidézzel válaszolt (bár ő maga csak "nótának" nevezte):

-Nem akar itt tavaszodni?

Nem lesz vége sohasem a télnek?

E hóleplet meg kell szokni,

jó lesz az majd fehér szemfedőnek.

Földre hulló, piros rózsza
lesz a hóban a kiomló vérem,
s merre járok bujdokolva,
piros rózsza nyíl a hóban,
valahol, a csíki határszélen.

- Az, hogy ilyen megtiszteltetésben van részem, nemcsak felejthetetlen, hanem szinte hihetetlen is - fejezte be Vákár Tibor úr választát.

További ajándék volt az ünnepelt részére, hogy Várady Mária elmondta Arany János Epilógus című versét, majd ismét a *Nemes furulya-kvartett* szép zenéje, illetve Fogolyán Kristóf előadásában a fiatal művész saját szerzeményei következtek.

A műsort a *Szervátiusz-együttes* (Szervátiusz Klára, Lilla, Orsolya és Domokos) verses-zenés, karácsonyi összeállítása, valamint a dr. Kilián Istvánné tanárnő által vezetett 28 tagú gyermek-színjátszó csoport (Szent Család Plébánia) pásztorjátéka zárta. (A betlehemi pásztorjáték díszítő- és jelmeztervezője Wertán Zsoltné.) Kilián tanárnő érdekes előadással vezette be: a magyarországi betlehemi játékok múltjáról, arról, hogyan alakult ki a nagyméretű, templomokban előadott misztériumjátékokból a házakat sorra járó, népivé váló betleheimes játék.

Issekutz Sarolta a Klub háziasszonyaként ajándékkal kedveskedett a szereplő gyermekeknek és felnőtteknek, majd a különböző városok és szervezetek jelenlévő képviselőinek, a műsor minden fellépőjének, végül az est valamennyi vendégének.

(Az apró ajándék a nagyszüleink által sokat emlegetett, karácsonyi örmény édesség, a dalauzi volt.)

- Szongott Kristóf Szamosújváron működött a múlt század közepén, Sarolta pedig itt működik, Budapesttől a legutolsó örmény faluig - mondotta zárszavában Szongoth Gábor, amikor átadta a virágcsokrot a Klub háziasszonyának.

Az igazán családi és ünnepi hangulat méltó befejezése volt a záró pillanat.

Ekkor ugyanis a Magyarok Házának első emeletén a terem nótába kezdett:

- Légy üdvözölve, szent karácsony! - énekelték a jelenlévők közül mindazok, akik énekelni tudtak, a gyergyószentmiklósi polgármester, Pál Árpád vezetésével.

Szamosújvár 1999. november 20-21

Lapunk decemberi számában igyekeztünk röviden bemutatni mindazt, ami a szamosújvári konferencián történt. Egy ilyen esemény azonban - már csak tudományos rangjánál fogva is - nem férhetett egyetlen lapszám kereteibe. Most a konferencia további anyagait, a hozzá kapcsolódó visszhangot idézzük fel. Elsőként következzen a záró ülésen felszólaló *Mircea Sucháreanu* úr beszéde, amely - lévén "külső" résztvevő értékes hozzászólása - különösen figyelemre méltó, mert arról tanúskodik, hogy a tisztességes szándék és tevékenység értelmes, becsületes visszhangra talál a gondolkodó emberek között.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindenekelőtt szíves elnézésüket kérem, hogy mindazt, amit gondolatban már megfogalmaztam és szeretnék elmondani, nem tudom magyarul közölni Önökkel. Ezért kérem azokat, akik magyarországi vendégeink mellett ülnek, vállalják el a fordító szerepét.

Ilyen bevezető után sokan Önök közül - jogosan - feltehetik a kérdést, tulajdonképpen mit keresek itt, ezen a gyakorlatilag szűkkörű találkozóon, az erdélyi örmények, pontosabban a magyar kultúrán felnőtt, örmény gyökerekkel, múlttal rendelkezők konferenciáján.

A Pro Európa Liga titkára vagyok, ezt a szervezetet képviselem itt, a teremben. Szervezetünk 10 évvel ezelőtt alakult, az akkori változások forrágában és Románia első, olyan civil szervezetei közé tartozik,

amely megalakulásakor feladataként tűzte ki a "másság" védelmét, azaz mindannyiunk azon jogainak védelmét, amelyek biztosítják minden személy sajátosságainak megőrzését, fejlesztését, a jogot ahhoz, hogy egy adott civilizációhoz és kultúrához tartozhasson, személyes véleményével, affinitásaival, illetve családjának hagyományaival összhangban.

Mindez nincs ellentétben azzal a feltétellel, hogy ugyanakkor annak az országnak, amelyben élünk adatott, lojális állampolgárai lehessünk. Románként, ebben a teremben azt kell mondanom, hogy itt kétszeresen "kisebbségi" vagyok, miután nem vagyok örmény és nem magyar kultúrkörben nőttem fel. A mondottak azonban nem gátolnak abban, hogy Önök között "otthon" érezzem magam és egyetértsek sok, eddig itt elhangzott véleménnyel, gondolattal.

Az országunkban élő roma közösség helyzetével foglalkozva *Smaranda Enache* asszony, a Pro Europa Liga társelnöke a 90-es évek elején "Mellettünk élő ismeretlenek" címmel szimpoziumot szervezett.

Ennek gondolatát használnám, amikor parafrázálom annak a szimpoziumnak a címét és Önöket is a közelünkben élő "ismeretlenek"-nek, sőt, mondhatnám, eddig számba sem vett társadalmi csoportnak tekintem.

A románok nagy többsége magyarnak tekinti Önöket, akik 1990 után arra ébredtek, hogy tulajdonképpen nem csak magyarok. Másrészt az itt élő magyarság kevésbé tanult, képzett és a történelmi tényeket nem ismerő rétege olyan elégedetleneknek tekinti Önöket, akik nem elégszenek meg azzal, hogy csupán magyarok. De íme, léteznek az országban olyan örmények, akik azt hangoztatják, hogy Önök nem is igazi, valódi örmények, mivel nem ismerik őseik nyelvét, és vallási hovatartozásuk is eltér az eredeti örmény vallástól.

Nos, elérkeztünk egy látszólag nagyon is ellentétes, kényes kérdés lényegéhez: ki örmény? Ki lehet örmény? Ki vallhatja magát örménynek?

Ez csupán néhány kérdés, melyeket különböző kulturális szinten lévő, esetleg különböző érdekekkel rendelkező személyek feltehetnek. De ez a kérdésfeltevés, ez a probléma nem új, hiszen Magyarországon is felmerült az a gondolat: ki lehet magyar? Ki tekinthető magyarnak?

Azok, akik már nem ismerik a magyar nyelvet, lehetnek-e magyarok?

Nemrég a Duna TV egyik adásában egy, a fiatal Petőfi Sándorral megesett történetet hallottam. Az 1840-es évek elején egy vele vitázó megkérdezte, hogyan lehet ő magyar költő? Hiszen az apja egy Petrovics nevű szerb korcsmáros. A költő azt felelte: "Valóban, az apámat Petrovicsnak hívják, szerb és korcsmáros, de az is éppen annyira igaz, hogy engem Petőfi Sándornak hívnak és magyar költő vagyok."

Talán éppen ez a valamikor valóban megtörtént eset ad megoldást a feltett kérdésekre, amelyeket az emberi jogokkal foglalkozó, számos nemzetközi dokumentum sem pontosít, nem értelmez. Sokan közülünk nem vagyunk képesek és nem is vagyunk hajlandók a "másság" elismerésére, annak a ténynek az elfogadására, hogy bár egyenlőek és hasonlóak vagyunk, de nem vagyunk azonosak.

Erdély multikulturális múltjának és jelenének gazdagításához az örmény közösség sokoldalúan hozzájárult: az Önök - magyar kultúrával rendelkező örmények, vagy örmény ősökkel is rendelkező magyarok, ahogyan ezt éppen meghatározni óhajtják - közössége jelentős költőket, írókat, művészeket, orvosokat, tanárokat, hazafiakat adott társadalmunknak. Olyan színfoltot jelentenek Erdély palettáján, amely nélkül a csodálatosan változatos erdélyi öszkép szegényebb, színtelenebb volna. Éppen az elmondottak miatt a Pro Európa Liga egyetért mindazon erőfeszítésekkel, melyek az Önök sajátosságainak megőrzését célozzák.

Maradjanak továbbra is azoknak és olyanoknak, amilyenek érzik és hiszik saját magukat, megőrizve őseik hitét, kitartását, következetességét, hajthatatlanságát, amelynek végülis sikerhez és eredményhez kell vezetnie.

Szamosújvár körül...Visszhangok

A magyarörmények szamosújvári konferenciájának Erdély-szerte nagyon pozitív visszhangja volt, olyannyira, hogy az azonnali híradások - rádió, írott sajtó (helyi és országos lapok), TV adások után december 14-én a Kolozsvári Rádió félórás külön műsorban foglalkozott e kettős identitást valló és vállaló

sajátos népcsoporttal különösen, és az örményekkel általában. Az összeállítást *Gergely Zsuzsa* készítette és a konferencia szünetében *László Tibor*, a rádió kiküldött tudósítója készítette.

Eckstein Kovács Péter kisebbségvédelmi miniszter azt hangsúlyozta, hogy Romániában több olyan nemzeti kisebbség is van, amelyik kettős identitású. Az erdélyi örmények nagy része magyarnak érzi magát, anyanyelve is magyar, de erős az eredettudatuk, s ez a két kultúrához való kapcsolódásuk igen tiszteletreméltó, hiszen ők két kultúrát féltenek, ápolnak, ami különlegesen értékessé teszi e közösséget, amely - mint e konferencia is bizonyítja - magas intellektuális színvonalával is kitűnik."

B. Kovács Júlia, az AÖmBT társelnöke így summázta a konferencia célját: össze kell hangolni a különböző, de azonos cél érdekében tevékenykedő civil szervezetek munkáját. Ha kórusban hallatjuk hangunkat, jobban meghallják, ha többen mozdítjuk a szekeret ugyanabba az irányba, el fog az indulni, ha mind ápoljuk a gyökereket, lombot fog az hajtani.

Sebesi Karen Attila az RMDSz egyházügyi és művelődésügyi alelnöke nagyon költőien "gyöngyszem"-nek nevezte örménységünket, amely ott moccan a génjeinkben és szervesen beépül magyarságunkba. A riporter ama kérdésére, hogy nincs-e kitéve egy kettős kisebbségi identitású román állampolgár kétszeres támadásnak, nem kettős-e a teher, ami rá nehezedik, S.K.A. nevetve válaszolta, hogy ez a kettős teher pozitív teher, s aki támadni akar, az mindenképpen támad, de bennünket talán ez a másság nemesebbé is tesz.

(bennünk moccan a gyöngyszem - vagy talán gyöngyházburok, amely védettebbé is tehet?! *Bálintné Kovács Júlia* megjegyzése).

Dr. Issekutz Sarolta a BÖKÖT és az EÖGYKE elnöke a saját és általában a magyarországi örmények különböző rétegeiről, azok beilleszkedéséről és identitástudatáról fejtette ki gondolatait, majd amikor a gondokról kérdezte a riporter, akkor sok megdöbbenő fejleményről, eseményről is beszámolt.

Jó volna már tiszta vizet önteni a pohárba - összegzett a riporter, s így gondoljuk mi magunk is.

Dr. Issekutz Sarolta mondandója azzal a pozitív közléssel zárult, hogy az örmények 1999-ben Brüsszelben megrendezett világtalálkozóján szenzációt keltett az EÖGYKE küldötteinek beszámolója, amelyből az "örmény világ" tudomására jutott, hogy Erdélyben él egy népcsoport, amelynek tagjai büszkék arra, hogy örmény génekkel is gazdagok. Ősei 350 évvel ezelőtt érkeztek a Kárpát-medence e tájaira, a nyelvet már hosszú generációk óta nem beszélik, vegyes házasságaik révén vérségileg kismértékben örmények. Azonban ragaszkodnak örmény identitásukhoz, hagyományaikhoz, s hordozzák magukon-magukban őseik vonásait, tulajdonságait, és meg szeretnék ismerni, szeretni, óvni, átörökíteni kultúrájukból azt, amit csak lehet.

A decemberi szép, tartalmas rádióműsorban riportalanyként utoljára *Jakobovits Miklós*, a Barabás Miklós Céh elnöke válaszolt a hozzá intézett kérdésekre. Felvázolta egy Erdélyi Örmény Képzőművészeti Múzeum létrehozásának lehetőségét, a meglévő értékek megmentésének sürgető szükségességét. Tartalmas és terjedelmes eszmefuttatását következő számunkban részletesen is közreadjuk és kommentáljuk.

Beszámolónkat most viszont *Gergely Zsuzsa* szavaival zárjuk

Két kultúra ápolása nehéz feladat, sokszor eggyel is nehezen birkózunk meg. Ez persze igény kérdése is. Az erdélyi magyarörményekben - örménymagyarokban megvan ez az igény. A konferencia is ezt bizonyítja.

B. Kovács Júlia

Megjelent a Romániai magyar szó 1999. december 9. számában:

Gondolatok a kettős kötődésről **A II. magyarörmény konferencia**

Szamosújváron, az örmények alapította - az egykori Gerla (szláv szó: gázlót, átkelőhelyet jelent) birtokon felépült - városban rendezték meg november 20-21-én az Erdélyi Magyarörmények II. Konferenciáját. A konferencia megrendezésében több civil szervezet működött közre, így a budapesti Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület, az ugyancsak Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása, a kolozsvári, szamosújvári, gyergyószentmiklósi magyarörmény képviselőtestületek, az RMDSZ, a román kormány kisebbségügyi minisztériuma, az EKE stb. Az értekezletnek otthont a helyi római katolikus egyház, valamint a református egyház karitatív intézménye adott.

Jómagam a sepsiszentgyörgyi magyarörmények képviselőtestületében voltam jelen két társammal együtt. A színvonalas előadások kitöltötték az első napot, a második nap a mise, a koszorúzás Szongott Kristóf emléktáblájánál és az örmény temetkezési hely (a székesegyház alatti kriptákban), valamint a Salamon templom és örmény polgári házak megtekintése volt soron.

Valamennyi előadás a kettős kötődés jellegét hivatott igazolni, egyrészt az Erdélyben I. Apafi Mihálytól 1672-ben letelepedési engedélyt elnyerő örmények városépítő, polgárosodást felerősítő, művelődésben, hadviselésben szerepet betöltő jelenlétét, másrészt viszonylag rövid időn belül megtörtént elmagyarosodásukat, ami egyúttal az erdélyi magyar történelmi örökség részeseivé tette őket. Az előadásokat hallgatva mindvégig, majd azután is nem hagyott nyugton a dilemma: ugyan mit is keresek én e csoportosulásban, mikor alig van "génjeimben" (mindössze 17 százalék) örmény jelleg (apai felmenőim között Lukácsok, Keresztesek, Urszujok női ágon), egyáltalán mi ez a hibrid fogalom: magyarörmény?

Ezt Varujan Vozgarian sem értette, amikor a szamosújvári örménymagyarokat megkereste, feltevé a kérdést: magyar vagy örmény? A kettő együtt nem létezik! (Persze: számára nem. Ismert több megnyilatkozása, amely határozottan magyarelles. Ő a többségbe beolvadás tudatos hirdetője).

De mert nem szoktam egyetlen lappangó kételyemet sem a könnyebb megoldás kedvéért elvetni, tovább töprengtem ennek a mozgalomnak a létjogosultságán. Ugyanis mi határoz meg egy etnikai közösséget? A közös nyelv mindenekelőtt, amely a közös kulturális örökség foglalata, hordozója. Márpedig sem rasszként (az örmény armenid típus, ill. anatóliai-armenid típus), mivel az erdélyi magyar tipológia (keveredéssel) legfeljebb 10 százaléknyi ismer ebből a Kis-Ázsiában kialakult típusból ("Orrod, mint a Libanon tornya, amely Damaszkusz felé néz" - Énekek éneke), sem nyelvileg nem található rokonság. Úgyszintén az örmény világi és valóságos szokások, építkezés, művelődés, öltözködés stb. viszonylag korán, a múlt században megkoptak, sőt jó néhány eltűnt, feloldódott a magyar környezetben. Elfeledték nyelvüket, csupán közös, a Római Katolikus Egyházzal kötődésük és jórészt magyar nyelvű erdélyi dokumentumaik maradtak meg. Az utolsó ismerője az Ó- és új-örmény nyelvnek P. Fogolyán Miklós gyergyószentmiklósi atya volt, de ő is Rómában tanulta meg egykori anyanyelvét. Korai halála az ottani magyarörmény közösség nagy vesztesége.

Az elhangzott előadások olyan jeles személyiségek nevét emlegették, mint a vértanúk, a '48-'49-es szabadságharc hős tábornokait - Kiss Ernő, Lázár Vilmos - vagy Czetz Jánost, a festő Hollósyt, a színművésznő Hollósyt (valamikor Korbulyok), a természetjáró Merzát, Czáránt stb. valamennyien a magyarság nagyjai.

"Magyarabbak a született magyarnál" - mondják.

Akkor hát e tökéletes és önkéntes asszimiláció ismeretében ugyan mi bennünk az örmény? Ma már legfeljebb génjeinkben rejtetten, latens tényezőként van meg. Nosztalgia? Kettős identitás? De hát ez nem igaz.

Szerintem egészen másról van szó.

Egy - ma is létező - erős ellenségek (perzsák, törökök, oroszok, tatárok stb.) és természeti csapások (földrengések) szorításában éppúgy megmaradt, mint a hasonló történelmi sorscsapásoknak kitett magyarság.

E rokonszenves és szorgalmas népnek mi adtunk otthont, és nem maradtak hálátlanok (mint mások). Várost, városokat építettek, fellendítették a kereskedelmet és az ipart, majd elfoglalták megérdemelt helyüket a magyar köztisztviselők, a magyar nemesség körében. Becsületes és immár jómódú férfiak vettek nőül magyar, főleg székely lányokat kismemesi családokból, de ennek fordítottja is történt (pl. a mi családunk esetében is).

Hazánkat, nemzeti ügyünket soha nem árulták el, ha kellett, mártírhalált haltak érte. S amint napjaink bizonyítják, az anyaországban meghonosodott magyarörmények sem felejtették el erdélyi gyökereiket.

Íme, ha a nyelvet, a szokásokat nem is örököltük vagy nem gyakoroljuk, de a hűség őseink iránt nem apadt el.

Talán ez a magyarörmény mozgalom lényege: túl a vérségi kapcsolatokon, túl az elválasztó különbségeken e két népben közös: önazonosságunkat megőrző hűség népünkhöz, ragaszkodás évezredes gyökereinkhez.

Puskás Attila

A Rubens-kép visszatért

1999 dec. 22.

Szamosújvár városa nagy eseménynek volt tanúja. Az Örmény Katolikus Székesegyházba 55 évi hiány után, visszatért a "Krisztus levétele a keresztről" című *Rubens* festmény.

E festmény Szongott Kristóf följegyzései szerint 1806-ban került Szamosújvár birtokába. A valóság, és a legenda is azt tartja, hogy a szamosújvári örmények ajándékba kapták I. Ferenc királytól, mivel jelentékeny összegekkel járultak hozzá az állampénztár költségeihez. A képet a Feltámadás-(Rubens) kápolnába helyezték. Örmények és más nemzetiségűek ezrei csodálták majd másfél évszázadon át.

A második világháború idején, 1944-ben a magyar hatóságok hadműveleti kiürítést rendeltek el, ennek értelmében az Örmény Katolikus Plébánia saját értékeit (a Rubens képet is) összecsomagolta és a hátszágba küldte. A háború befejeztével az örmény plébánia többszöri kérelme következtében 1952-ben a magyar állam átadta ezeket az értékeket a román államnak. Így kerültek ezek (köztük a Rubens kép) az állam tulajdonába.

Az értékek visszaszerzésével többször is sikertelenül próbálkoztak. 1999 nyarán újból kezdődtek a kísérletek, megbeszélések folytak Kolozsváron a Szépművészeti Múzeum vezetésével (ahol a festményt 1952-től tárolták), és a szamosújvári Történelmi Múzeum vezetésével (amelynek tulajdonában volt a kép).

Ekkor született egy kompromisszum, amely szerint az Örmény Katolikus Plébánia kéri és vállalja a festmény megőrzését. A szóbeli egyezkedés után írásos kérvény, majd a városi tanács (Önkormányzat) határozata következett. Meg kell jegyezni, hogy mindenki, aki részt vett az akcióban, sok jóhiszeműségről tett tanúságot. A Helyi Tanács szavazásakor minden tanácsos igennel szavazott.

A szamosújvári Helyi Tanács határozata három feltételt támasztott: székesegyházunk megfelelő feltételeket biztosít a festmény számára, riasztórendszert szerel fel, és látogatási időpontokat rögzít az érdeklődők számára.

Az út tehát megnyílt, az írásbeli bizonylatot arról, hogy a feltételek jók, székesegyházunkban jóhiszemű és segítőkész szakemberek segítségével megszereztük. A riasztó-biztonsági rendszert megrendeltük, az összeget, amely ehhez kellett, kölcsönvettük.

Az esemény 1999. dec. 22-én ment végbe, ezen a napon szerelték fel a szakemberek a riasztórendszert, 14 órakor érkezett meg "A KÉP", szamosújvári védelem mellett.

18 órakor több önkéntes hozzájárulásával a Rubens festmény az eredeti keretben, eredeti helyén állt. Számunkra nagy öröm, hogy annyi sikertelen kísérlet után a szamosújvári Örmény Katolikus Egyházközösség és a város lakói Szent Karácsony alkalmából ilyen nagy ajándékban részesültek. Karácsony napján már lehetőség nyílt a Rubens-kép megtekintésére. Hamarosan a nagyközönség számára is lehetőséget biztosítunk e csodás festmény megtekintésére.

a szamosújvári örmény egyházközség gondnoksága

Híradó

A számos karácsonyi és újévi jókívánság küldőit mégcsak felsorolni is lehetetlen, így ezúton köszönjük meg mindenkinek a jókívánságokat. Kaptunk üdvözeteket Magyarországról, Erdélyből (Gyergyó, Szamosújvár, Szatmár, Illyefalva, Sepsiszentgyörgy, Kolozsvár, stb.), Argentínából és Ausztriából. Álljon itt példaként néhány üdvözet.

A Magyar Köztársaság Igazságügyi - minisztere

Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása

Köszönettel kézhez vettem ünnepi jókívánságaikat tartalmazó levelüket és a vele küldött értékes konferenciakötetet. Remélem, hogy a Társulás és az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület a következő esztendőben is hasonlóan magas színvonalon fogja folytatni hagyományápoló, a nemzeti azonosságtudatot erősítő, fontos tevékenységét.

Engedjék meg, hogy magam is áldott, kegyelmekben gazdag karácsonyt és boldog, eredményes Új Évet kívánjak

Budapest, 1999. december 23.

Tisztelettel:
Dr. Dávid Ibolya

Főegyházmegyei Hatóság Gyulafehérvár

Str. Mihail Viteazul Nr. 21.

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Dr. Issekutz Sarolta elnök

Igen tisztelt Elnöknő!

Folyó év december 3-án kelt levelét és a mellékleteket - Az örmény katolikus egyház története és művészete konferencia - 1997. november 20-22, valamint a Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása folyamodványát - tisztelettel és szeretettel vettem.

Miközben örömmel tölt el a katolikus örmény mozgalom fejlődése, szomorúan kell tapasztalnom az örmény szervezetek körében jelentkező feszültségeket. Remélem, hogy a sok párbeszéd - meghirdetett program - eredményre fog vezetni.

Köszönöm a mellékletet, s ISTEN áldását kérem a további konferencia-anyag közlésére.

Igyekszem lehetőségeim szerint mindenben támogatni az örmény-katolikus megmozdulásokat.

Tisztelettel és szeretettel

Jakubinyi György
érsek, kormányzó

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Dr. Issekutz Sarolta elnök asszonynak

Áldott karácsonyt és békesseges újesztendőt kívánunk - további eredményes együttműködés reményében -

szeretettel és barátsággal a NKÖM Nemzeti és Etnikai Főosztályának munkatársai
1999. decemberében

*Elekes Botond
dr. Tóth Zoltán József
Dr. Székely András Bertalan*

Miniszterelnöki Hivatal

Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog Új Esztendőt

Rockenbauer Zoltán

Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal

Fővárosi Közgyűlés Kisebbségi, Emberi jogi és Vallásügyi Bizottsága

Tisztelt Dr. Issekutz Sarolta

Áldott karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag, boldog Új Évet kíván

Weinwurm Árpád elnök

A Szent Margit Gimnázium (1114. Budapest, Villányi út 5/7.) kiállítótermeiben látható az ŐSI MAGYAR
CÍMEREK című heraldikai kiállítás, 2000. január 22-ig.

A kiállításon Szabadiné Sinkó Ilona címerkészítő által készített vármegyék-, magyar uralkodók-, magyar
történelem nagyjai-, egyházak festett és hímzett címerai láthatóak.

Gudenus János József felhívása:

Az örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája

című kötet reményeink szerint a 2000-ik, millenniumi évben jelenik meg.

Kérem a tisztelt olvasók segítségét, hogy a családok feldolgozásához leszármazási táblázatokat,
gyászjelentéseket, anyakönyvi kivonatokat küldjenek.

A következő családok adatai kerülnek feldolgozásra:

Balta, Bocsánczy, Bogdánffy, Buzát, Capdebo (baraczházi), Csiky (erzsébetvárosi), Csomák, Czárán
(seprősi), Dániel báró és nemes (szamosújvárnémeti), Gajzágó (apanagyfalusi), Gáspár, Gorove
(gátallyai), Govrik (fegyverneki), Gyertyánffy (bobdai), Hankovics, Hollósi (gertyenyesi), Issekutz (1758),
Issekutz (marosvásárhelyi), Issekutz (1760), Jakabffy, Jeremiás, Kabdebo (talpasi), Kápri báró, Karátsonyi
gróf és nemes (beodrai), Kiss báró és nemes (eleméri és ittebei), Korbuly (lompéti), Kövér
(gyergyószentmiklósi), Kövér (rétháti), Kristóf alias Jakabfy, Lászlóffy, Lázár, Lengyel (ebesfalvi),
Lukács báró és nemes (erzsébetvárosi), Markovits (kisterpesti, spizzai gróf), Mártonffy, Novák
(szentmiklósi), Pap báró, Pap-Gergely, Pátrubán, Pattantyús-Ábrahám (danczkai), Pászákász, Petraskó,
Placsintár, Rátz, Simay, Szarukán, Szentpétery, Terdik, Török, Verzár (szombatsági), Vikol, Zakariás.

*Gudenus János József,
1211 Budapest-Csepel,
Kiss János altb. u. 61., fszt. 1. ajtó*

A Fővárosi Örmény Klub szokásos - 2000-ben első, évnnyitó - találkozója január 20-án lesz a Magyarok
Házában, Budapest, V, kerület, Semmelweis u. 1-3

Sörparti 2000. január 8-án a Csendes étteremben. Az influenza ellenére a vártnál is többen jöttünk össze.
Természetesen meghánytuk-vetettük a 2000-es év feladatait is. A találkozónapjára esett igen kedves

tagtársunk dr. Benedek Tibor sebész-professzor 81. születésnapja.

Natonek Klára nyugdíjas, budapesti olvasónk 5.000 forintot adományozott az erzsébetvárosi templom javára.

Az EÖGYKE székhelyén (Budapest I. Donáti u. 7/a) alatt megvásárolható Avedik Lukács Erzsébetváros monográfiája (1896, Szamosújvár) fénymásolt kivitelben, 2 ezer Ft-ért, a Szongott-sorozat (Szamosújvár monográfiája) fénymásolt kivitelű, utolsó kötete, A magyar-örmény metropolisz (1901, Szamosújvár) 1.500 forintos áron

Kérjük Olvasóinkat, írják meg véleményüket, tapasztalataikat - akár a jelenleg égető, egyházi kérdésben, akár más, közösségünket érintő témákban.

Szeretnénk, ha az ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzeteket Önök írnák!

Kérjük, jelezzék, hogy a közléshez nevüket adják-e, vagy csak "név és cím a szerkesztőségben" megjelöléssel kívánják közölni' mondandójukat.

Egy idézet (nem csak) kétezer januárjára:

Amit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták.

Máté, 7,12

Károli Gáspár ford.

MAGYAR-ÖRMÉNYEK: MAGYAROK

A több mint 300 éves múlttal rendelkező örmény származású egyének Erdélyben ma már nem örmények, se nem magyar-örmények, örmény-magyarok, hanem kizárólag magyarok, vagy legfeljebb örmény származású magyarok. Ezt így minden lelkiismeret furdalás nélkül egyszer s mindenkor le kell írni, mert szembe kell nézni a valósággal, és akinek más a véleménye, annak természetesen nincsenek több százéves gyökerei a Kárpát-medencében, vagy éppen esetenként csak 1915 után telepedtek Erdélybe, ill. Magyarországra (ők örmények), és az ezzel ellentétes állításaik többnyire anyagi vagy politikai indíttatásúak, és a mindenkori politikai hatalmat ill. pártokat igazolják az ilyen nézeteikkel. Az "ánibeli" örmények erdélyi leszármazottai magyarnak érzik magukat lelkükben, és vallják írásban és tetteikben. Örmény származásukat csak a magyarsággal még kevésbé keveredett családok arca mutatja. Az erdélyi régi örmény településekben felnövő örmény származású egyének vannak csupán erősebben tudatában őseik örmény származásának. Leginkább őket éri az "örménykedés" vádjá, jóllehet hű és jó magyarok, akiket azért sem lehet örménynek tekinteni, mert nemcsak nemzetiségük magyar, de az örmény nemzetet is alig ismerik, nyelvét már rég nem tudják, az örmény nemzeti eszmékről, célokról pedig fogalmuk sincs. Az örmény településektől korán elszakadt egyének utódai nemcsak örmény szertartásukat veszítették el, de elhalványult bennük az örmény származás tudata is. Magyar iskolákban nevelkedve, magyar családokkal házasodva, magyar kultúrlevegőben élve, többnyire állami szolgálatban dolgozva, teljesen magyarokká váltak. Belőlük senki, semmilyen körülmények között soha nem válhatja ki már az örmény nemzetiség érzetét. Azonban származásuknál fogva elsősorban az ő kötelességük örménybarát munkát végezni: az örményeket a magyarsággal megismertetni és megszerettetni, az örmény katolikus szertartást hathatóan támogatni. Ilyen vagy ehhez közel álló eszméket hirdető társaságok alakultak az elmúlt tíz esztendőben Erdélyben és Magyarországon. Néhányat említsünk is meg; így például a kolozsvári Keresztes Zoltán alapította "Magyar-Örmény Baráti Társaság", a szamosújvári "Pro Arménia Alapítvány", a csíkszeredai "Szentháromság Alapítvány" vagy a budapesti "Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület".

Megállapítható az is, hogy időközben ezekből a szervezetekből sokan kiléptek, abból kiindulva, hogy egyszerűen már nem érezték örménynek magukat. A megmaradottak sem örmény érzelmeik miatt tartották fenn az egyesületeket, hanem mert mindezek ellenére szükségét érezték egy olyan polgári közösségnek a jelenlétét, ahol a régi ismerősök, barátok, távoli rokonok néha-néha találkozhatnak.

Az újkori örmény önkormányzatok megteremtése egy ismert politikai taktikának a szüleménye és valójában nem az "örményszármazású magyarok" érdekeit szolgálja.

Ideje volna sokak számára világossá tenni, hogy míg a betelepült örmények másfél évszázados küzdelem után végre beilleszkedtek a magyar társadalomba, és miközben a múlt század elejétől már egyetlen szociográfiai munka se tárgyalta az örményeket külön nációként, addig most a 20. század végén bizonyos politikai sakkhúzások eredményeképpen, sajnos épp ennek az ellenkezőjét kell tapasztalnia a múltját idéző személynek.

Bécs, 2000. január

Dr. Száva T. Sándor

Visszatekintés

A Fővárosi Örmény Klub 1999. évi programjai

1999. január 21.

Az ásvány és gyógyvizekről. Könyvbemutató és előadás - Előadó: dr. Borszéki Béla György
mérnökbiológus

Beszámoló a kisebbségi választási eredményekről

1999. február 18.

Születésnapi köszöntő. 2 éves az EÖGYKE

Dél-erdélyi körutazás, Erdélyi Havasok és erődtemplomok. Vetítettképes előadás - Előadó: dr. Szarka György

1999. március 18.

Vendégeink: Szervátiusz Tibor szobrászművész és Szervátiuszné Barna Klára újságíró

Beszélgetésünk témái: -1848-49 üzenete, - forradalmiság és hazaszeretet, - örmény gyökerek, a művész életútja, művészete tükrében.

1999. április 15.

Az örmény népiartás 84. évfordulója tiszteletére rendezett zenés, verses megemlékezést a Budaörsi Örmény Kisebbségi Önkormányzat rendez.

A műsor keretében előadás hangzik el az 1915-ös örmény genocídiumról, majd versekkel és Hacsaturján művekkel emlékezünk a népiartás áldozataira.

1999. május 20.

Anyák napja alkalmából versekkel köszöntjük a rendezvényre látogató anyákat, nagymamákat.

A műsor további része a Noé bárkája téma jegyében zajlik. Csertik János, a Bibliaiskolák Közössége munkatársa tart előadást, melynek címe: Vízözön története - a biblia és a mai tudományos feltárások tükrében

1999. június 17.

Kocsis István: "Tárlat a utcán" című egyfelvonásos színdarabja. (Van Gogh - Flórián Antal színművész, Gauguin - Bobor György színművész, Rendezte: Sándor János érdemes művész) Az előadás után beszélgetés az író, a művészek és a rendező részvételével.

1999. július 15.

A magyar kultúra (irodalom, könyvkiadás, színház) és egyház az ezredfordulón Erdélyben. Meghívott vendégeink: Sebesi Karen Attila színművész, az RMDSZ Ügyvezető Elnökség Művelődési és Egyház ügyvezető alelnöke (Kolozsvár), Dávid Gyula irodalomtörténész az EMKE elnöke, a POLIS Kiadó

igazgatója (Kolozsvár)
Közreműködik Kazatsay Irén hangversenyénekes.

1999. augusztus 19.

Baróttól Budapestig (Gyulai Líviusz grafikusművész, animációs-filmrendező munkássága)
A klub vendége: Bacsó Zoltán operatőr (Bemutatásra kerül: a Jónás, a Golyósmese c. rajzfilm)
Fancsali János: Egy magyarörmény család Bánátban, előadás.

1999. szeptember 16.

FÉNYES ÉG ALATT - Pódium-műsor két hangra az 1848-49-es magyar szabadságharc emlékére - Kiss Török Ildikó és Varga Vilmos előadásában (Nagyvárad)
Koszorúzás az Aradi Vértanúk kopjafájánál

1999. október 21.

"...Ha még egyszer azt üzeni..."

1848 és 1956 közötti történelmünk, ahogyan szépíró krónikásunk, Wass Albert látta.

A Wass Albertre emlékező műsor résztvevői:

Bevezető előadás: Wass Albert életútja és írásművészete - Előadó: *Simó József*, a Czegei Wass Alapítvány elnöke - A vers és regényrészleteket *Mali Kata*, *Molnár Attila Benedek* és *Simó József* szóltatják meg, a népdalokat énekl: *Mali Kata* és *Csizmazia Csenge* - A mezőségi és székelyföldi táncokat *Csizmazia Gyopár* és *Csóky György*, valamint *Simó Berta* és ifj. *Simó József* mutatja be.

A műsort összeállította és rendezte Simó József

1999. november 18.

Törökországi tájakon - a régi Örményország területén. Vetítettképes előadás verssel és zenével. Előadó Dr. Sibalszky Zoltán
Közreműködik Jengibarján Dávid - tangóharmonikán (Örmény népzenei összeállítás)

1999. december 16.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület által alapított Szongott Kristóf díjak átadása - P. Fogolyán Miklós Lukács gyergyószentmiklósi örménykatolikus plébános (poszthumusz) - Vákár Tibor festőművész - építész

Gyergyószentmiklós díszpolgára cím átadása

Az oklevelet Pál Árpád Gyergyószentmiklós polgármestere adja át Vákár Tibornak.

Karácsonyi ünnepi műsor. Közreműködnek: Nemes furulya - kvartett, Szentpétery Melitta, Nemes Dorka, Kata és Orsi, Várady Mária színművésznő, Fogolyán Kristóf fuvolaművész, Szervátiusz család (Szervátiusz Klára, Lilla, Orsolya és Domokos), Szent Család Plébánia színjátszó csoportja

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja az adományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére. Megköszönjük az eddig hozzánk eljuttatott adományokat, továbbítjuk azokat. Pénzbeli adományokat az egyesület bankszámlájára is be lehet fizetni.

Bankszámlaszám: Budapest Bank Rt. Hilton fiók: 10100723-72594972-00000007

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Székhelye:1015. Budapest Donáti utca 7/a.

Postacíme: 1251 Budapest Pf., 70.

Telefon: 201-1011, fax/tel: 201-2401.

Elnök: dr. Issekutz Sarolta

fogadói idő minden szerdán 16-18 óra között.

Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek

Felelős kiadó: dr. Issekutz Sarolta

Szerkesztő: Dávid Csaba,

Munkatársak: dr. Borszéki Béla, Fancsali János

Szerkesztőség: 1251 Budapest Pf. 70. Tel: (1) 201-1011, Fax: (1) 201-2401